

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Vaikuttava omavalvonta hyvinvointialueilla

Lakimies Arttu Malava, Valvira

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontawebinaari 29.3.2023

HV-alueen valvontatehtävä

- HV-alueen tulee ensisijaisesti ohjata ja valvoa sen järjestämismääräykselle kuuluvaa palvelutuotantoa.
- Omavalvonnan avulla HV-alue huolehtii siitä, miten se vastaa asiakkaille lain mukaan kuuluvien palveluiden saatavuudesta, yhdenvertaisuudesta, jatkuvuudesta, turvallisuudesta ja laadusta.
- Omavalvontavelvollisuus on laaja; se on HV-alueen järjestämistoiminnan ja palvelutuotannon läpileikkaavaa laadun- ja riskienhallintatyötä
 - Valvonnan ytimessä ovat asiakas- ja potilasturvallisuuden toteutuminen ja varmistaminen
 - Omavalvonta on ennakoivaa, toiminnanaikaista ja jälkikäteistä valvontaa
- Omavalvonta ei voi korvata viranomaisvalvontaa, eikä viranomaisten laillisuusvalvonta pystyisi toimimaan ilman HV-alueen ja palveluntuottajan omavalvontaa.

Palvelunjärjestäjän omavalvontaohjelma

- HV-alueen on laadittava vastuulleen kuuluvista tehtävistä ja palveluista omavalvontaohjelma.
- Ohjelmassa tulee määritellä, miten HV-alueen tehtävien lainmukainen hoitaminen velvoitteiden kokonaisuutena järjestetään ja toteutetaan.
- Ohjelma on uusi, aiemmat suunnitelmat kokoava laajempi instrumentti, joka esittää sen kokonaisuuden jolla aktiivisesti turvataan toiminnan lainmukaisuutta, turvallisuutta, jatkuvuutta ja osaamista.
 - Ohjelman osana ovat laissa erikseen säädetyt omavalvontasuunnitelmat ja potilasturvallisuussuunnitelmat.
- Ohjelmassa on todettava, miten palvelujen toteutumista, turvallisuutta ja laatua sekä yhdenvertaisuutta seurataan ja miten havaitut puutteellisuudet korjataan.
- Ohjelman toteutumisen seurantaan perustuvat havainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet on julkaistava

Palveluntuottajan omavalvontasuunnitelma

- Omavalvontasuunnitelma on:
 - Riskienhallintaan perustuva suunnitelma siitä, miten toimintayksikössä tai toimintakokonaisuudessa käytännön toimenpitein valvotaan, seurataan ja arvioidaan palveluprosessien laatua ja turvallisuutta,
 - Asiakirja, johon kirjataan kaikki keskeiset toimenpiteet, joilla palvelujen tuottajat itse valvovat toimintayksikköjään, henkilökunnan toimintaa sekä tuottamiensa palvelujen laatua
 - Palvelujen laadun ja kehittämisen päivittäinen työväline.
- Laatu- ja potilasturvallisuussuunnitelma (THL 8 §) on osa julkisen terveydenhuollon omavalvontasuunnitelmaa (STMA 341/2011)

Voimassa olevat määräykset:

- Valviran määräys 25.6.2014 yksityisten sosiaalipalvelujen ja julkisten vanhuspalvelujen omavalvontasuunnitelman sisällöstä, laatimisesta ja seurannasta
- Valviran määräys 25.7.2012 yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottajien omavalvontasuunnitelman sisällöstä ja laatimisesta

Yhteistyö valvonta-asioissa

- HV-alueen tulee aktiivisesti ja käytettävissään olevilla keinoilla puuttua sen järjestämisvastuulle kuuluvassa palvelutoiminnassa ilmeneviin epäkohtiin
- HV-alueen on ilmoitettava välittömästi valvontaviranomaiselle palveluntuottajan tai tämän alihankkijan toiminnassa ilmenneet asiakas- ja potilasturvallisuutta olennaisesti vaarantavat epäkohdat ja puutteet.
 - Koskee erityisesti sellaisia puutteita ja epäkohtia, joita HV-alue ei ole kyennyt tai ei lähtökohtaisesti kykene korjaamaan omavalvonnallisin keinoin
- Ilmoituksen tekeminen Valviralle/AVI:lle ei poista HV-alueen jatkuvaa omavalvontavelvoitetta
- Valvontaviranomaisen on ilmoitettava tietoonsa tulleista vastaavista epäkohdista järjestämisvastuulliselle HV-alueelle
- HV-alueen ja valvontaviranomaisen on lähetettävä toisilleen tiedoksi laatimansa tarkastuskertomukset